

2017-03-01

Miljödepartementet

103 33 STOCKHOLM

Lokala säkerhetsnämndens vid Oskarshamns kärnkraftverk verksamhetsberättelse budgetåret 2017-01-01--2017-12-31

Verksamhetsberättelse i enlighet med förordningen med instruktion för lokala säkerhetsnämnder vid kärntekniska anläggningar (SFS 1981:10, 1988:810).

Lokala säkerhetsnämnden har haft följande sammansättning:

Ledamöter

Peter Wretlund (S), ordförande
Rigmor Eklind (S)
Joakim Rylín (S)
Svetlana Andelova (V)
Karl-Erik Gustavsson (L)
Ulf Sjöö (KD), vice ordförande
Eva-Marie Hansson (M)

Ersättare

Anton Holmgren (S)
Vakant (MP)
Andreas Jarlstråle (C)
Ingmar Hjalmarsson (V)
Mia Perlgård (L)
Per Tingström (KD)
Lennart Hellström (M)

Marknadschef Ted Lindquist, Oskarshamns kommun, har varit sekreterare i lokala säkerhetsnämnden.

Sammanträden

Säkerhetsnämnden har haft fyra protokollförda sammanträden under perioden: 15/3, 13/6, 15/9 och 15/12. Protokollen bifogas verksamhetsberättelsen.

OKG-information

Etapp två i bildandet avvecklingsavdelningen har inletts under året och detta har anmälts till SSM. Succesivt så förs produktionspersonal från O1 in i avvecklingsavdelningen. Därmed tar avdelningen över såväl drift- som underhållsansvaret för O1 och O2. Målet är att 2020 kunna starta storskalig nedmontering och rivning. De närmaste åren ligger fokus på att avlägsna strålande komponenter. Åren 2017-20 sker omställning av verksamheten. Kravbildningen på anläggningen kommer att minska i samband med att strålande komponenter avlägsnas.

Företaget General Electric har uppdraget att segmentera/kapa upp interna delar på O1. Personalen från företaget uppgår endast till cirka 10 personer. När det avser avveckling och rivning gäller sedan andra avtal. Det finns totalt cirka 250 000 ton avfallsmängder. Stor del av detta är betong och 90 % är inaktivt avfall. Allt ska källsorteras.

När det gäller omställningsprocessen vid OKG AB så har bland annat förhandlingar med de fackliga organisationerna inletts under året. Målet är att säkerställa kompetens och bibehållen säkerhet samt långsiktig leveranssäkerhet. Företaget vill skapa så bra förutsättningar som möjligt för de som blir kvar och samtidigt så goda förutsättningar som möjligt för nyorientering för dem som måste sluta. Vid slutet av 2017 har företaget behov cirka 680 medarbetare för att 2019 troligen ha ett behov av 600 medarbetare. Övertaligheten förhandlas under 2018. Garantidatum finns som innebär att ingen uppsägning sker före 1/7 2017. Alla berörda får besked om uppsägning före 1/5 2018.

OKG AB:s styrelse har under året tagit det positiva beslutet att investera i oberoende härdkylning på O3. Avskaffandet av den så kallade Effektskatten kan för OKG AB innebära cirka 700 miljoner från och med 2018.

O 1:

Efter 45 år slutade anläggningen att producera el den 17 juni. Totalt har O 1 levererat 110 miljarder KWh genom åren. OKG AB har givit ut en minnesbok där medarbetarna skrivit olika avsnitt. En liknande minnesaktivitet kommer framöver även att genomföras för O 2. Bränslet från O 1 kommer i huvudsak att användas i O 3 och det är första gången företaget växlar bränsle mellan de olika anläggningarna. Troligen kan bränslet användas under fem säsonger framöver. I slutet på 2018 ska O 1 vara helt tömt på bränsle. Allt använt kärnbränsle kommer att transporteras till Clab. Interna delar i reaktortanken kommer att sågas itu 2020.

O 2:

Miljödom krävs för alla steg som kommer att tas fram till nedmonteringen och rivningen av O2 börjar.

Projektet "Segmentering av interna delar", SERIN, pågår. I sammanhanget framkommer att det i Kärnbränslefonden finns cirka 1,5 miljarder kronor per reaktor för nedmontering och cirka 10-15 miljarder totalt. Innan bränslet skickas till mellanlagret Clab så förvaras det i en sidobassäng för att klinga av.

O2 befinner sig sedan december månad i så kallad servicedrift. Anläggningen är därmed helt tömd på bränsle, vilket i sin tur medför annan kravnivå och minibemannning i kontrollrummet. Segmentering av interna delar sker under 2018 och pågår fram till 2019.

O 3

Anläggningen har haft full produktion under året och energitillgängligheten under det första halvåret låg på 99,3%. Eftersom OKG AB fram till hösten 2017 inte har vetat om anläggningen skulle uppdateras med oberoende härdkylning eller inte så har företaget skjutit på andra stora investeringar såsom exempelvis en så kallad Laddmaskin som lyfter upp bränslet. Nu har maskinen krånglat och något behöver göras innan 2020 när ett utbyte var budgeterat. Anläggningen kommer att återstartas den 3 oktober efter revisionen. Det årliga underhållsstoppet på hösten förlängdes med två veckor på grund av tillkommande arbeten i kylsystemet för avställd reaktor. Revisionen pågick under 61 dygn istället för 46. Vissa ventilbekymmer uppstod vid återstart. Provning av reaktortank, moderatortanklock och moderatortanklocksstativ genomfördes utan anmärkning. I övrigt avsåg arbetena treårsservice på lågtrycksturbin och inspektion av mellanöverhettningssystemet. Energitillgängligheten under året ligger på 81,8%

Noteras också 15 personer har utbildats inför eventuell framtida etablering av ett datacenter på Simpevarpshalvön. Företaget heter BRS Network. Detta skulle i så fall innebära att ett så kallat Multidatacenter etableras som kommer att komplettera annan verksamhet på halvön. Kunder till datacentret kan exempelvis vara statliga myndigheter. Om allt går som det ska så kan verksamheten vara igång 2018.

SKB- information

SKB AB fick ett föreläggande från SSM efter en inspektion 2014 då myndigheten uppfattade brister i förhållande till myndighetens kravbild. Åtgärdsprogram och orsaksanalys togs fram. 2105 kom ett nytt föreläggande, Ett omfattande förbättrings- och förändringsarbete har genomförts för att hantera och åtgärda brister. 2016 gjordes en redovisning till SSM och 2017 bildade SKB en analysgrupp för säkerhetsledarskap. Fokus har legat på genomförande av beslutade åtgärder. SSM konstaterar brister i säkerhetsledarskapet och öppenheten. Säkerhetsavdelningen har ingen tyngd och status i organisationen. SSM har pekat på vikten av en öppen och ifrågasättande kultur inom organisationen. Företagsledningen har slagit fast att det ska vara högt i tak på SKB. Säkerheten har alltid högsta prioritet. Det är viktigt att åtgärderna genomförs för att rätta till den bild som skapats av företaget. Företaget tar detta på allra största allvar. Samtidigt finns ett stort lokalt förtroende för SKB AB både Östhammar och Oskarshamns kommuner. Företaget fokuserar på fortsatt utveckling mot "Ett SKB".

Huvudförhandling KBS-3 i mark- och miljödomstolen har pågått under sex veckor hösten 2017. Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt består av två rådmän och två tekniskt sakkunniga samt två övriga ledamöter. SKB AB har tre så kallade sökandeombud, vilka är tre jurister från Mannerheim Swartling Advokatbyrå. Oskarshamns kommuns ombud har varit projektledaren för Lokal Kompetensuppbyggnad-Projekt Kärnavfall (LKO), Bodil Liedberg Jönsson. Den 2/10 genomfördes förhandling och syn i Oskarshamn, som allmänt möte för alla. Förhandlingen rör mellanlagring och inkapsling. Syn genomfördes på plats på Simpevarpshalvön omfattande strålsäkerhetsfrågor i samband med uppförande och drift av inkapslingsanläggningen. Syn har även genomförts i Forsmark, Förhandlingarna avslutades sedan i Stockholm. Domstolens beslut förväntas från början den 22 december, men blev senarelagt till 2018-01-23. Detsamma gäller för Strålsäkerhetsmyndighetens yttrande i enlighet med Kärntekniklagen. Alla parter utom miljörörelsen och Östhammars kommun hade under förhandlingarna yrkat bifall till SKB:s ansökan. Östhammar avvaktade under 2017 en rådgivande folkomröstning i mars 2018.

Den 15/12 genomförde lokala säkerhetsnämnden studiebesök vid SKB:s mellanlager Clab.

Information från Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM)

Myndigheten har lämnat information om regeringsuppdrag rörande översyn av beredskapszoner runt kärntekniska anläggningar. Beredskapszonerna är inte utformade enligt krav i strålskyddsdirektivet från EU eller rekommendationer från ICRP och IAEA. Lärdomarna från Fukushimaolyckan angående beredskapszonernas utformningar har inte fullt ut tagits tillvara. IAEA:s rekommendationer är inte tvingande, men SSM kommer att föreslå att dessa implementeras i Sverige. I övrigt föreslår SSM följande:

- Ny beredskapszon där omedelbar utrymning ska ske senast vid haverilarm (ca 5 km)
- Nuvarande inre beredskapszon 12-15 km utvidgas till mellan 20-30 km
- Nuvarande indikeringszon utökas till cirka 100 km.
- Tydligare och delvis förändrade krav på länsstyrelser att upprätthålla beredskap för utsläpp från kärntekniska anläggningar.

Yttranden med mera

Säkerhetsnämnden har lämnat yttranden över nedanstående remisser:

- a) Yttrande över remiss rörandes förslag till strukturella förändringar i förordning (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten
- b) SSM förslag avseende föreskrifter om friklassning av material, byggnader och områden vid verksamhet med joniserande strålning.
- c) Miljö- och energidepartementet m anledning av uppdrag om straffrättslig reglering avseende obehörigt tillträde till skyddsobjekt.
- d) Miljö- och energidepartementet avseende förslag till strukturella förändringar i förordning (2008:463) om vissa avgifter till SSM.
- e) Miljö- och energidepartementet rörande kompletterande uppgifter till förslag till nya avgifter till SSM enligt punkt a) ovan..

I övrigt har säkerhetsnämnden även fått inbjudningar till två referensgrupper:

- a) Möte m anledning av översyn av beredskapszoner, den 2/10.
- b) Referensgruppsmöte inom ramen för regeringsuppdraget om långsiktig kompetensförsörjning inom strålsäkerhetsområdet 5 oktober 2017 kl. 10.00 - 15.00.
- c) Referensgruppsmöte på regeringskansliet rörande översyn av kärntekniklagen, den 31/10.

Revision

Säkerhetsnämndens ekonomiska redovisning granskas av Oskarshamns kommuns auktoriserade revisorer Öhrlings Pricewaterhouse Coopers.

Information och studieresa m m

En gemensam informationsbroschyr finns för de lokala säkerhetsnämnderna vid Barsebäcksverket, Ringhalsverket, Forsmarksverket och Oskarshamnsverket.

Information om nämndens verksamhet och kärnenergi beredskapen finns på Oskarshamns kommuns hemsida.

Säkerhetsnämnden har använt reklamradio som en ny kanal för att informera om säkerhetsnämndens verksamhet. Syftet är att nå ut med information om nämndens verksamhet till delvis nya målgrupper.

Nämnden har även informerats om Projekt Craftsamling, som avser regional samverkan för att utveckla arbetsmarknaden med anledning av avvecklingen av O1 och O2. Ett särskilt projekt har initierats för att hjälpa lokala och regionala leverantörer till kärnkraftindustrin, inklusive besöksnäringen, att ersätta bortfallet i efterfrågan genom utveckling av nya produkter och marknader med regional strukturfondsfinansiering.

Länsstyrelsen Kalmar län har information om kärnkraftsövning KKÖ 17. Syftet med övningen är att:

- Pröva aktörernas planer för kärnteknisk olycka, med fokus på lägesbild, kriskommunikation, samhällsviktig verksamhet, beslutsunderlag och prioriteringar
- Utveckla förmågan till uthållighet och förmågan att ta emot stöd
- Pröva och utveckla förmågan att leda och samverka fältverksamheten vid utrymning.

Simulering med motspel genomförs den 28-29 november med 31 övade organisationer samt en fältövning genomförs den 12/12 med 12 övade organisationer. Fokus ligger på ledning och samordning, utrymning, lägesbild och prioriteradsamhällsviktig verksamhet, information och kommunikation, ledning av strålningsmätning, resurser, uthållighet och mottagande stöd, samhällsviktig verksamhet.

En studieresa till Brunsbüttel, Tyskland genomfördes för de lokala säkerhetsnämndernas ledamöter den 29 augusti till 1 september. Under besöket besöktes framför allt kärnkraftverket i Brunsbüttel, som håller på att avvecklas och som ska rivras. Anläggningen stängdes 2007 efter tio års drift. Deltagarna upplevde att det var en mycket informativ studieresa. Bestående intryck utöver all information som lämnades var mängden vindkraftverk i kommunen (cirka 700 stycken till lands och till sjöss).

Särskilt dialogen med tyska politiker och tjänstemän upplevdes som mycket värdefull och intressant. Det gäller i synnerhet slutförvarsfrågan i Sverige och i Tyskland samt den förvåning tyskarna uttryckte när det gäller hur en kommun kan ta det ansvaret över huvudtaget.

Kärnkraftkommunernas Samarbetsorgan (KSO)

Styrelsemöten med KSO har genomförts den 9/3, 8/6, 14/9 och 23/11-24/11.

I samband med KSO-mötet den 23-24 november i Varberg firades KSO:s 40-årsjubiléum och ett seminarium kring energifrågor genomfördes dag ett. Dag två genomfördes ett styrelsemöte. Programmet under seminariet innehåller följande föredrag:

- Historisk tillbakablick - Ted Lindquist, KSO:s samordnare
- Ryktena om kärnkraftens död är överdrivna – global utblick - Johan Svenningsson, VD Uniper
- Förnybar el i Sverige – hur mycket, var och när?- Gunnar Fredriksson, ansvarig för förnybart på Energiföretagen
- Hållbar/alternativ elproduktion i framtiden- Alicia Abrams, Strategy Manager, Vattenfall
- Information om Energi- och Miljöcentrum (EMC) vid Campus Varberg - Magnus Falk, verksamhetsledare.

KSO- styrelse har även diskuterat frågan om Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) kompetensförsörjning i samband med regeringens förslag om omlokalisering av delar av myndigheten till Katrineholm. Styrelsen har ansett att frågan om eventuell omlokalisering av SSM inte rör KSO, men däremot frågan om säkerhets- och kompetensförsörjningen i framtiden.

Den 5-12 maj genomförde KSO en studieresa till Kanada. Landet ligger långt fram i synen på framtidens kärnkraft. Ett två dagar långt studiebesök genomfördes vid världens största kärnkraftsanläggning Bruce Power Generator i Kincardine. Ett studiebesök genomfördes även vid företaget Cameco:s konverterings- och bränslefabrik i Port Hope.

Genom den europeiska nätverksorganisationen Group of Municipalities with Nuclear Facilities, GMF, där ett 100- tal kärntekniska kommuner är medlemmar inklusive KSO, sker ett erfarenhets- och kunskapsutbyte i Europa. GMF medverkar även i EU- Kommissionen nätverk för energi-frågor i Europa, ENEF och i ett par internationella projekt. General-församling och årsmöte samt kärnsäkerhetskonferens med det europeiska nätverket ägde rum i Madrid den 5-6 oktober.

LOKALA SÄKERHETSNÄMNDEN VID OSKARSHAMNS KÄRNKRAFTVERK

Peter Wretlund
ordförande

Ted Lindquist
sekreterare

Bilagor:

- Lokala säkerhetsnämndens protokoll 2017-03-15, 2017-06-13, 2017-09-15 och 2017-12-15.
- Reserapport studieresa Tyskland